

עדכון לקוחות: פרסום טיוטה להערות הציבור בנושא חובת יידוע במסגרת איסוף ושימוש במידע אישי

הרשות להגנת הפרטיות פירסמה לאחרונה טיוטת מסמך שעוסק בחובת היידוע. הרשות סוקרת במסמך את המקור החוקי ממנו נובעת חובת היידוע, מתייחסת לחובת היידוע לגבי איסוף המידע והשימוש בו, מדגישה את חשיבות היידוע בהקשר של הסכמה מדעת ושל עקרון השקיפות, ומעבר לכל אלה – מתייחסת לכמה נושאים מעניינים במיוחד, כאשר בחלק מהמקרים מדובר בהתייחסות ראשונה לנושא.

הרשות מקדישה פרק ייעודי לקבלת החלטות באמצעים אוטומטיים (אלגוריתמים ובינה מלאכותית).

בהקשר זה הרשות מתייחסת להטיות שיכולות להיות מפלות (נותנת כדוגמה אלגוריתם של חברת ביטוח לחישוב פרמיה, שלוקח בחשבון מוצא אתני). העיסוק באפליה בהקשרים של עיבוד מידע הוא מעניין. מצד אחד הוא איננו חדש, ומופיע למשל בסעיף 51 לחוק נתוני אשראי, תשע"ו-2016 המונה את הנתונים שלשכת אשראי לא יכולה להביא בחשבון במסגרת המודל הסטטיסטי שלה לצורך דירוג אשראי. מצד שני, מדובר בקישור ישיר בין דיני איסור אפליה לבין דיני הגנת הפרטיות, מגמה שאנחנו מתחילים לראות בכמה מדינות, ויתכן שגם בישראל.

הרשות מציינת שעיבוד מידע באמצעים אוטומטיים מהווה לעיתים "קופסא שחורה", מה שפוגע בעקרון השליטה של נושא המידע על המידע אודותיו ועלול לעלות לכדי פגיעה בפרטיות. משום כך, ממליצה הרשות ליידע על אופן פעולת המערכת, להסביר על סוגי המידע שנכללים בה ועל מקורותיהם.

יידוע על אופן הפעולה הוא איננו מוחלט, והוא נתון ל**איזון** של מבקש המידע.

מעניין לראות בהקשר זה את ההבדל בין ה-GDPR למסמך הרשות. ה-GDPR מחייב יידוע על עצם קיומו של תהליך קבלת החלטות באמצעים אוטומטיים, ודורש "לפחות במצבים שבהם עשויות להיות השפעות מהותיות להחלטה זו" גם פירוט על הלוגיקה מאחורי המערכת ועל ההשלכות האפשריות של עיבוד המידע באמצעים אוטומטיים. לעומת זאת, הרשות ממליצה על יידוע לגבי אופן פעולת המערכת ביחס לכל המצבים (ולא רק במצבים שבהם יש להחלטה השפעה משמעותית על נושא המידע), אולם היא מנסה לגדר אמירה רחבה זו באמצעות סייגים כמו "ככל שהדבר רלוונטי לגיבוש ההסכמה וככל שפירוט זה אפשרי מבחינה משפטית, טכנולוגית, ומסחרית", איזון, הכרה באפשרות שהחשיפה לא אפשרית או "מנוגדת לתכליות חוקיות או לאינטרסים לגיטימיים אחרים" וגם מוסיפה שהיקף הפירוט הוא תלוי הקשר – אם איסוף המידע או השימוש בו כרוכים בפגיעה משמעותית בפרטיות או שניתן להניח שנושא המידע עשוי שלא להיות מודע לעצם האיסוף או השלכותיו, יידרש יידוע מקיף.

ההמלצה על איזון מעניינת אף היא, וזאת משום שהיום דיני הגנת הפרטיות הישראלים לא מחילים על השוק הפרטי חובות ביצוע assessments ברורות כמו אלו שקיימות ב-GDPR (DPIA – data processing impact assessment, LIA – legitimate interest assessment, TIA – transfer impact assessment). אם המסמך יהפוך להנחייה רשמית אזי ישראל תאמץ, הלכה למעשה, גישה של בחינות "ערכיות" עצמיות של הארגון המעבד את המידע.

נציין גם שיידוע על פעולת המערכת הוא דרישה חדשה שאיננה מופיעה בחקיקה ישראלית עדכנית (למשל, חוק נתוני אשראי תשע"ו-2016 עוסק במסירת דו"ח ריכוז נתונים ללקוח, אך "דו"ח ריכוז נתונים" כולל מידע מזהה או לא מזהה על הלקוח, ולא מידע על המערכת).

הרשות מתייחסת ל**איסוף** מידע באמצעים אוטומטיים, כמו למשל "בוטים", ומציינת כי גם באיסוף שכזה נדרש יידוע לפי סעיף 11 לחוק הגנת הפרטיות. יש דימיון מסוים ל-GDPR בנקודה זו, שמחיל את הרגולציה גם על עיבוד של מידע באמצעים אוטומטיים.

הרשות מציינת שהיידוע צריך להיות בשפה ברורה, פשוטה, מתאימה (מבחינת גיל למשל) ונגישה, וכן מפנה, לראשונה, לאפשרות של יידוע באמצעות שימוש בסמלים גרפיים.

הרשות מציינת שהיידוע צריך להינתן "בד בבד עם הפניה לאדם", ומכאן ניתן ללמוד שיידוע תקין לדעת הרשות הוא יידוע במסגרת עמוד מילוי פרטים למשל.

יש הרחבה מסוימת של תוכן חובת היידוע הקבוע במילות סעיף 11 גם ליידוע על "אופן שמירת המידע" כמו זהות מורשי הגישה למידע ועל זכויות נושאי המידע.

הרשות מפנה במסמך להחלטתה של רשות הפרטיות האירית בעניין WhatsApp, מה שיכול להצביע על כך שהרשות בישראל עשויה לאמץ הוראות שונות מהחלטה זו, שעסקה ברובה ביידוע של צדדים שלישיים על כך שמידע אודותיהם נמסר.

לבסוף, חשוב לשים לב שהמסמך מדגיש את הבעייתיות הקיימת בישראל בקשר לבסיסים חוקיים – הרשות מבססת איסוף מידע תקין על שני עוגנים בלבד: הסכמה או הסמכה בחוק, וזאת מבלי לציין שהסכמה על פי הדין הישראלי היא מונח מאוד רחב (משום שיש בדין הישראלי הסכמה מכללא).

הרשות מציינת שהאמור במסמך מהווה פרשנות כללית שלה לנושא. המסמך פתוח להערות הציבור עד ליום 5.6.22.

אנו עומדים לרשותכם לכל שאלה, אייל שגיא, שיר שושני כץ וצוות מחלקת משפט וטכנולוגיה

ShirS@ayr.co.il

EyalS@ayr.co.il